

Kuntapulssi-extra 1/2020:

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa 2020

Perustulosjakaumat ja päähavainnot – nostoja sote-kysymyksistä

Marianne Pekola-Sjöblom

Tietoa koronakyselyyn 2020 vastanneista kunnista

3.5.2020

Tietoa koronakriisiä ja sen jälkihoitoa kunnissa 2020 koskevan kyselyn (Kuntapulssi extra 1/2020) toteutuksesta

TAUSTAA:

Valtioneuvoston kanslia on pääministeri Sanna Marinin johdolla asettanut 8.4.2020 Martti Hetemäen johtaman valmisteluryhmän tekemään 31.5.2020 mennessä suunnitelman koronakriisin jälkihoitoa koskevista toimenpiteistä ja niiden valmistelusta. Valmisteluryhmä on lähestynyt Suomen Kuntaliittoa 22.4.2020 ja pyytänyt apua saadakseen valmistelun tueksi eri kokoisten kuntien näkemyksiä ja toiveita kriisin jälkihoidon osalta. Kuntien näkemyksiä tarvitaan tukemaan valmisteluryhmän työtä, jota käsitellään valtioneuvostossa ensi kerran jo maanantaina 4.5.2020.

Kuntapulssi –kyselyllä 1/2020 on kartoitettu kuntakentän näkemyksiä niistä toimenpiteistä ja niiden vaiheistuksesta, joilla koronakriisin jälkihoito ja Suomen jälleenrakennuksen suunnittelu voitaisiin toteuttaa mahdollisimman järkevästi.

- Kysely toteutettiin huhtikuussa, 27.-30.4.2020 välisenä aikana
- Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä
- Kysely lähetettiin kaikkien 310 kunnan kuntajohtajille.
- Kyselyyn saatiin vastaus kaikkiaan 163 kunnasta (53 % kunnista)

Tietoa Kuntapulssi-extra –kyselyyn 2020 vastanneista kuntakokoluokittain (n=163)

Kuntakokoluokka	Kuntien lkm	Vastanneiden kuntien lkm	% kokoluokan kunnista
alle 5 000 as.	138	59	43 %
5 001 - 10 000 as.	74	41	55 %
10 001 - 20 000 as.	42	22	52 %
20 001 - 50 000 as.	35	20	57 %
50 001 - 100 000 as.	12	12	100 %
yli 100 000 as.	9	9	100 %
Yhteensä	310	163	53 %

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

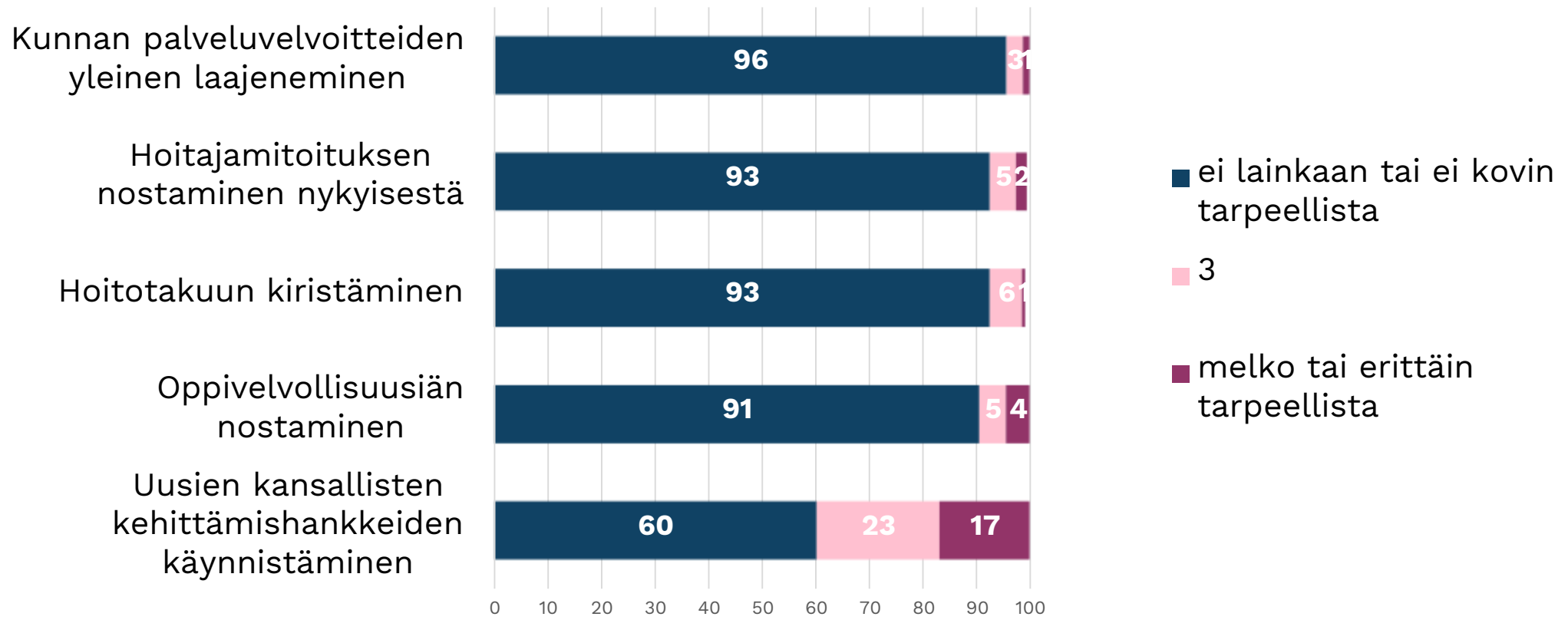
Kys 1: Kuinka tarpeellisena pidätte seuraavien, maan hallituksen valmistelemien, kunnille uusia tehtäviä aiheuttavien hankkeiden toteuttamista nykyisessä koronatilanteessa?

Keskeiset havainnot kunnille uusia tehtäviä tuottavien hankkeiden tarpeellisuudesta nykyisessä koronatilanteessa

- **Kunnan palveluvelvoitteiden yleinen laajeneminen koetaan täysin tarpeettomaksi nykyisessä koronatilanteessa.**
 - **Tätä mieltä ovat lähestulkoon kaikki kunnat (96 %) kuntatypistä ja kuntakoosta riippumatta.**
 - Vahvimmin palveluvelvoitteiden laajenemista vastustetaan yli 50 000 asukkaan kunnissa (C23-kaupungit).
- **Lähes kaikki kunnat (91 – 93 %) pitävät tarpeettomana niin hoitajamitoituksen nostamista nykyisestä, hoitotakuun kiristämistä kuin myös oppivelvollisuusiän nostamista nykyisessä koronatilanteessa.**
 - Myös näistä ollaan samaa mieltä erityyppisissä ja erikokoisissa kunnissa.
- Selvä enemmistö (60 %) kunnista ei kannata uusien kansallisten kehittämiss-hankkeiden käynnistämistä nykytilanteessa, vajaa viidennes kunnista kannattaa.
 - Eniten kannatusta seutukaupungeissa (23%) ja 50 001 – 100 000 asukkaan kunnissa (25%).

Kys 1x: Kuinka tarpeellisena pidätte seuraavien, maan hallituksen valmistelemien, kunnille uusia tehtäviä aiheuttavien hankkeiden toteuttamista nykyisessä koronatilanteessa?

Arviot kunkin hankkeen tarpeellisuudesta asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan tarpeellista,... 5=erittäin tarpeellista.
Vastausten %-jakaumat, N=160-163.

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

Kys2: Tulisiko kuntien nykyisiä tehtäviä tai velvoitteita karsia koronakriisin aiheuttaman kuntatalouden ahdingon vuoksi?

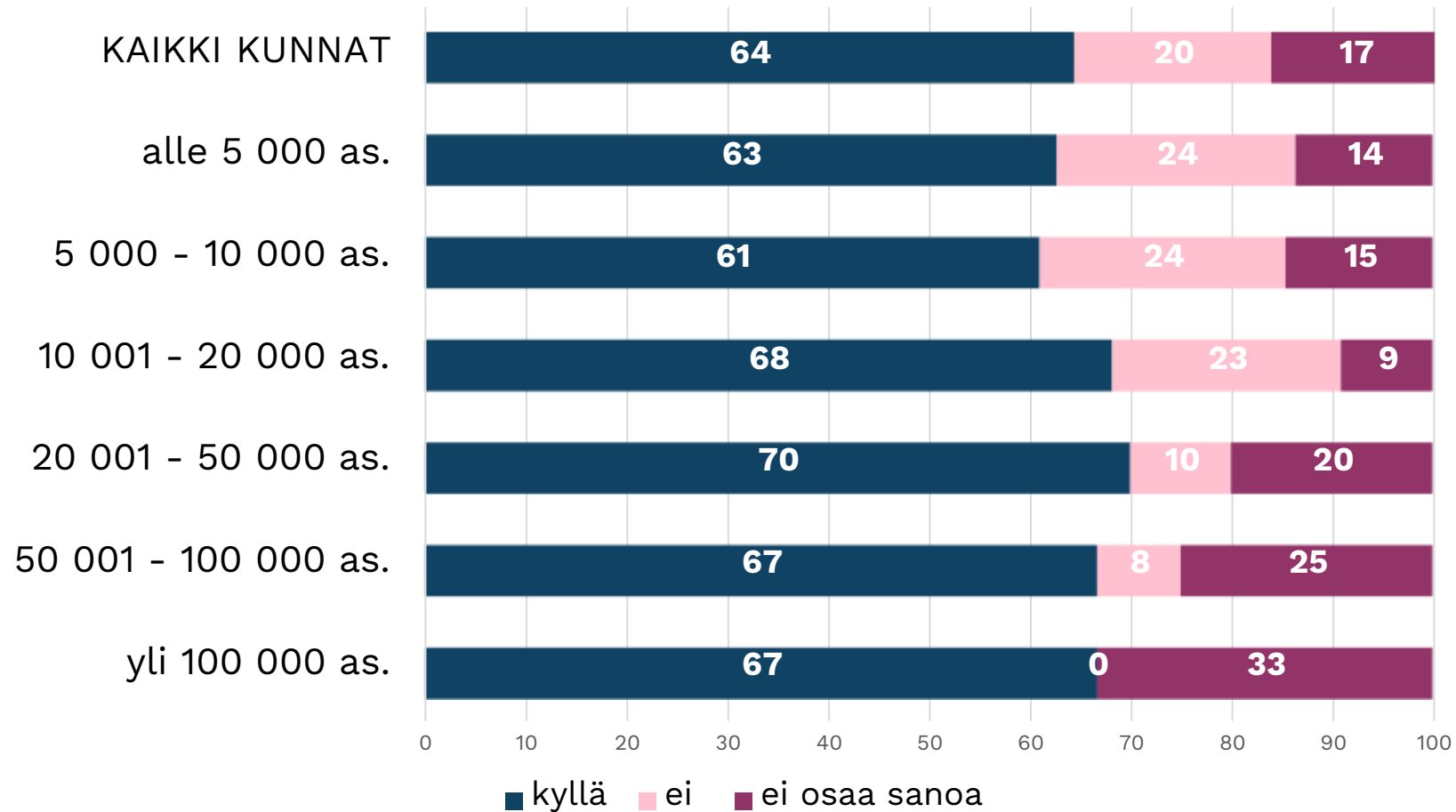

Kuntien näkemyksiä nykyisten tehtävien tai velvoitteiden karsimisesta koronakriisin aiheuttaman kuntatalouden ahdingon vuoksi

- **Lähes kaksi kolmesta kunnasta (64%) on sitä mieltä, että nykyisiä tehtäviä tai velvoitteita tulisi karsia. Joka viidennen kunnan (20%) mielestä tehtävien tai velvoitteiden karsintaa ei tule tehdä.**
- **Nykyisten tehtävien tai velvoitteiden karsintaa kannattaa enemmistö kaikkien kuntatyyppien ja kuntakokoluokkien kunnista.**
 - Vahvimmin nykyisten tehtävien/velvoitteiden karsintaa kannattavat seutukaupungit (72%) ja C23-kaupungit (70%) sekä eri kokoluokista 20 001 – 50 000 asukkaan kunnat (70%).
 - Eniten tehtävien karsintaa vastustetaan ruotsin- ja kaksikielisissä kunnissa (35%).
 - Kaikissa alle 20 000 asukkaan kuntakokoluokissa karsintaa vastustavien kuntien osuus on yli viidennes vastanneista, kun taas suurimmissa 100 000 asukkaan kaupungeissa ei yhtään.

Kys2: Tulisiko kuntien nykyisiä tehtäviä tai velvoitteita karsia koronakriisin aiheuttaman kuntatalouden ahdingon vuoksi?

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N tot= 163

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

**Kys3: Tulisiko henkilöstön kelpoisuusehtoja
tai tarkkarajaisia tehtäväkuvia mielestänne
väljentää koronakriisin seurauksena?**

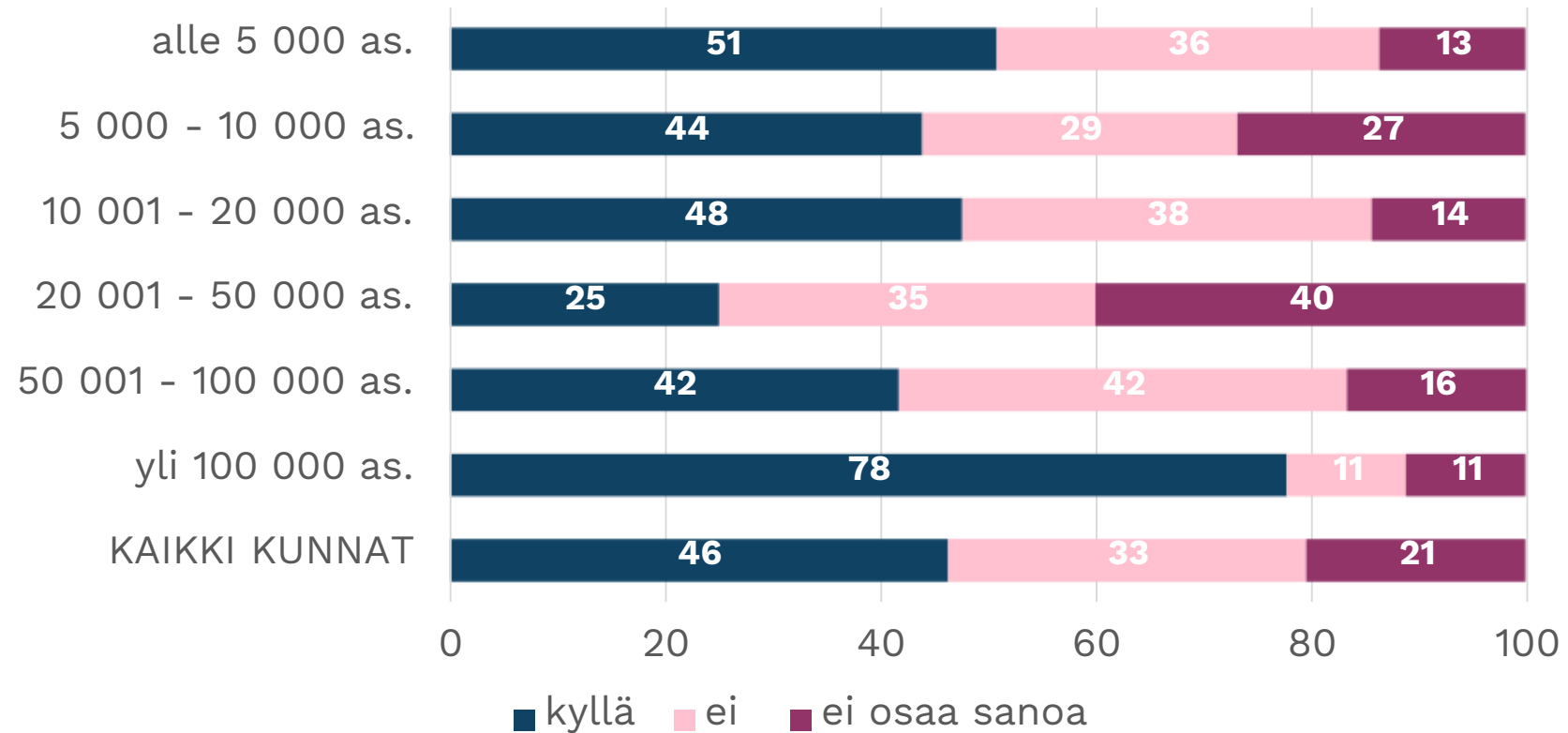

Kuntien näkemykset henkilöstön kelpoisuusehtojen tai tarkkarajaisten tehtäväkuvien väljentämisestä

- **Lähes puolet kunnista (46%) kannattaa henkilöstön kelpoisuusehtojen tai tarkkarajaisten tehtäväkuvien väljentämistä koronakriisin seurauksena, joka kolmas kunta (33%) on sitä vastaan.**
 - Eniten henkilöstön kelpoisuusehtojen tai tarkkarajaisten tehtäväkuvien väljentämistä kannattavat C23-kaupungit (61%), vähiten ruotsin- ja kaksikieliset kunnat (35% puolesta, 41% vastaan). Seutukaupunkien näkemykset jakaantuvat eniten puolesta ja vastaan.
 - Eri kokoluokan kunnista selvästi eniten tehtäväkuvien väljentämistä kannattavat suurimmat yli 100 000 asukkaan kaupungit (78%). 50 001 – 100 000 asukkaan kuntien mielipiteet jakaantuvat täysin. 20 001 – 50 000 asukkaan kunnissa väljentämistä vastustavien kuntien osuus on suurempi kuin puoltavien (25% puolesta, 35% vastaan), kantaa ottamattomia lähes puolet (41%).

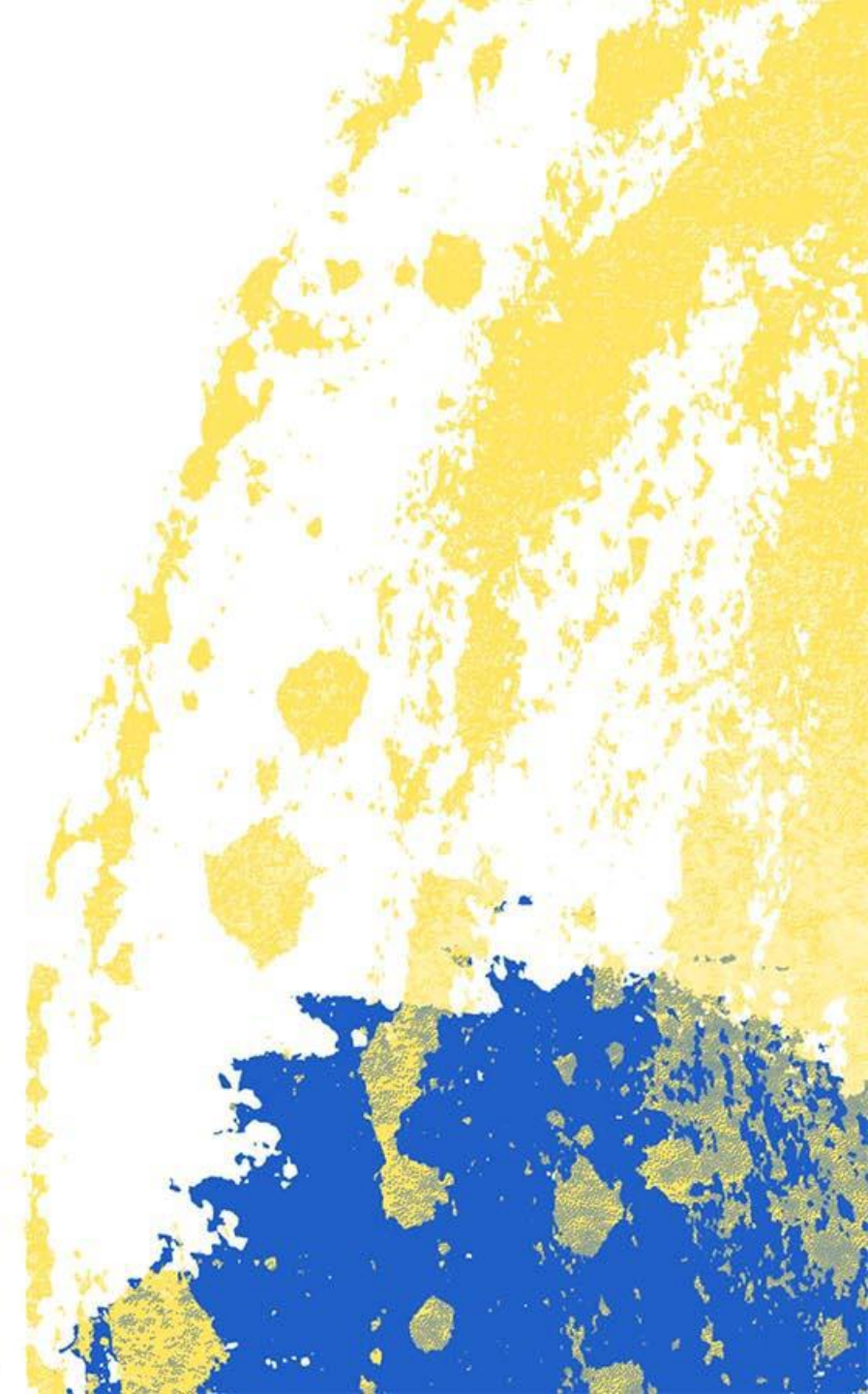
Kys3: Tulisiko henkilöstön kelpoisuusehtoja tai tarkkarajaisia tehtäväkuvia mielestänne väljentää koronakriisin seurauksena?

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N tot. = 163

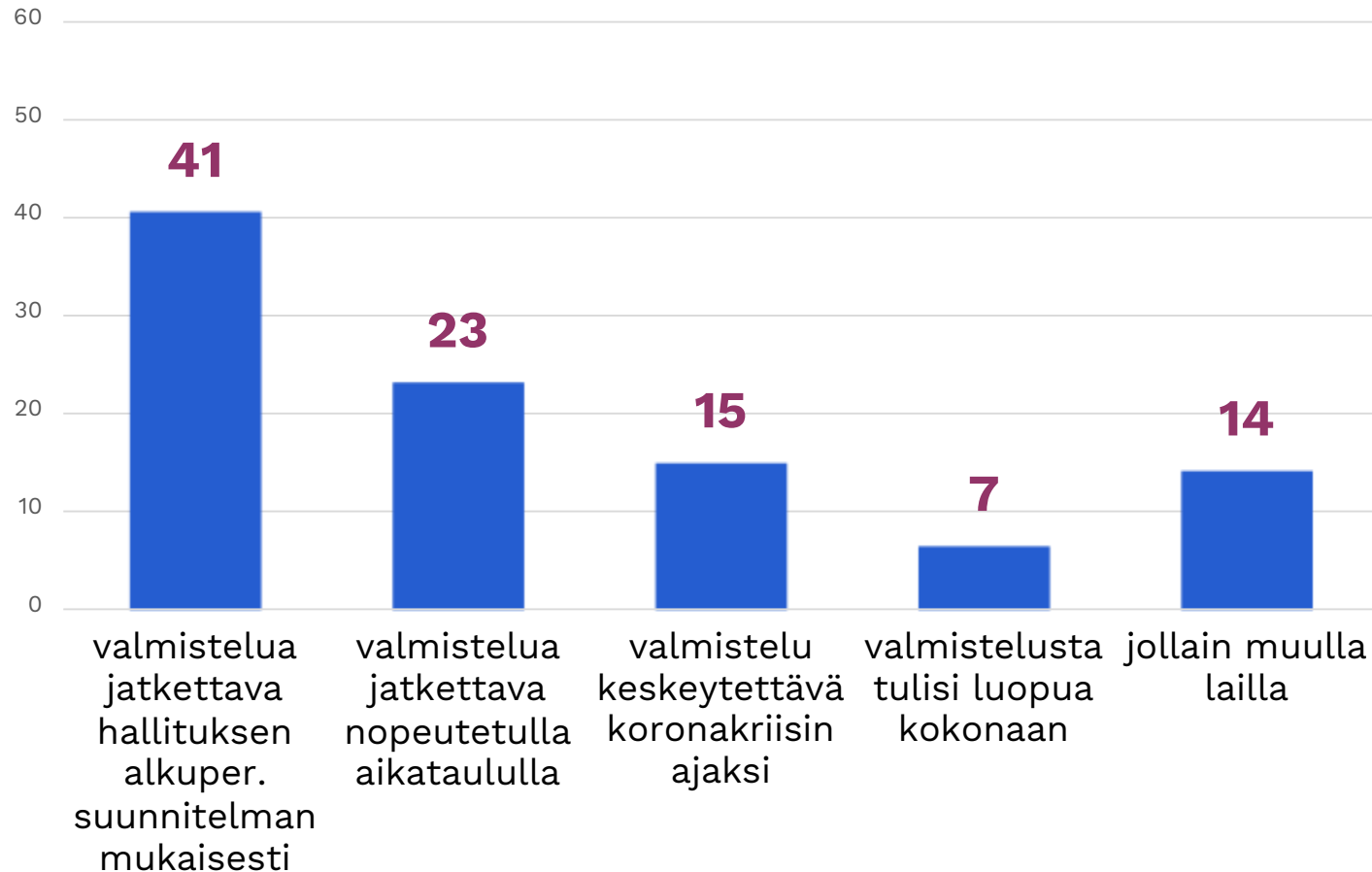
Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

Kys8: Mitä mieltä olette sote-uudistuksen valmistelusta ja sen aikataulusta nykyisessä koronakriisin aiheuttamassa tilanteessa?

Kys8: Mitä mieltä olette sote-uudistuksen valmistelusta ja sen aikataulusta nykyisessä koronakriisin aiheuttamassa tilanteessa?

Vastausten %-jakaumat, N tot = 155 (Sote-uudistus ei koske Ahvenanmaan kuntia)

- Lähes kaksi kolmesta kunnasta (64 %) kannattaa sote-uudistuksen valmistelun jatkamista joko hallituksen alkuperäisen suunnitelman mukaan tai jopa nopeutetulla aikataululla.
- 20 000 – 100 000 asukkaan kunnissa mielipiteet valmistelusta jakaantuvat vahvasti.
- Yli 100 000 asukkaan kunnissa esitetään valmistelun keskeytystä, siitä luopumista tai jotain muuta vaihtoehtoista toimintatapaa.

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

Kys9: Kuinka tarpeellisena pidätte sellaista sote-palveluja koskevaa kartoitusta, jossa selvitetäisiin yhtäältä ne asiakasryhmät, joiden palvelutarve edellyttää lähityöskentelyä ja toisaalta ne, joiden palvelutarpeeseen voitaisiin vastata etäpalveluilla?

Kuntien näkemykset sote-palveluja koskevaa kartoituksesta, jossa selvitettäisiin yhtäältä ne asiakasryhmät, joiden palvelutarve edellyttää lähityöskentelyä ja toisaalta ne, joiden palvelutarpeeseen voitaisiin vastata etäpalveluilla

- **Kaksi kolmesta kunnasta (68%) kannattaa sote-palvelujen asiakasryhmien kartoitusta lähityöskentelyä tarvitsevista ja etäpalvelujen käyttömahdollisuuksista. Vain alle viidennes (16%) ei koe ko. selvityksen tekemistä tarpeelliseksi.**
 - Eri kuntatyypeistä tarpeellisimpana ko. selvitystä pidetään seutukaupungeissa (75%), mutta myös kehyskunnissa (73%) ja pienissä alle 10 000 asukkaan kunnissa (71%). Vähiten tarpeellisena ko. selvityksen tekemistä pidetään ruotsin- ja kaksikielisissä kunnissa: vajaa puolet (47%) kannattaa, joka kolmas (32%) ei.
 - Kaikissa kuntakokoluokissa yli puolet kunnista kannattaa ko. selvityksen tekemistä. Selvästi suurinta kannatus on 5 000 – 10 000 asukkaan kunnissa (81%) ja vähiten yli 100 000 asukkaan kaupungeissa (56% kannattaa, 33% ei).

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

Kys10: Miten hyvin kunnassanne pystytään mielestänne suunnittelemaan akuutin koronakriisin yli meneviä pidemmän aikavälin kehittämistoimia ja uusia ratkaisuja elinvoiman edistämiseen?

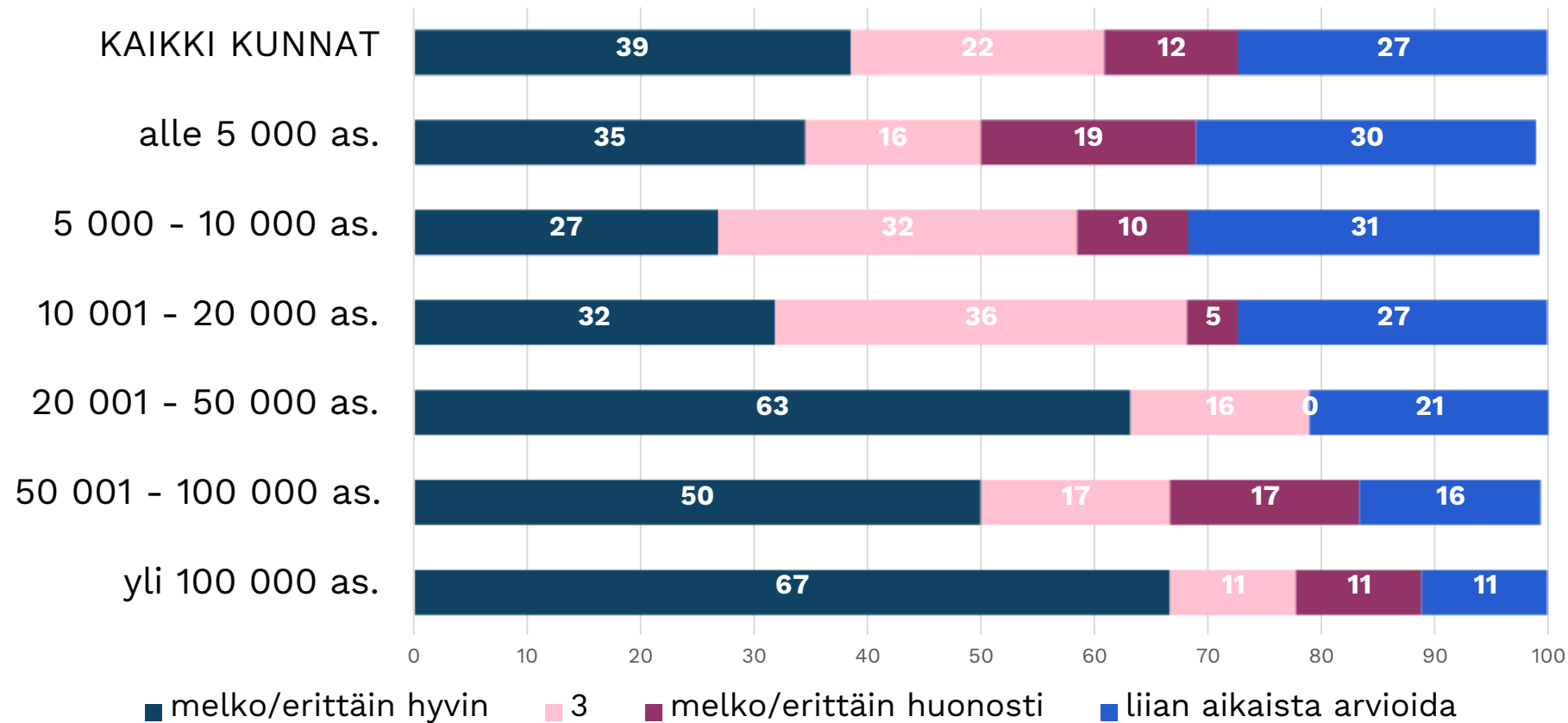
Kuntien näkemykset mahdollisuuksistaan suunnitella akuutin koronakriisin yli meneviä pidemmän aikavälin kehittämistoimia ja uusia elinvoimaa edistäviä ratkaisuja

- **Neljä kymmenestä kunnasta (39%) pitää hyvänä mahdollisuuksiaan suunnitella pidemmän aikavälin kehittämistoimia ja uusia elinvoimaa edistäviä ratkaisuja ja vain noin joka kymmenes arvioi mahdollisuuksiaan huonoiksi. Joka neljännen kunnan (27%) mielestä on liian aikainen ajankohta tällaiseen arviointiin.**
 - C23-kaupungit arvioivat mahdollisuuksiaan selvästi paremmaksi (61%) kuin muut kuntatyypit. Vähiten positiivisesti mahdollisuuksiaan arvioivat seutukaupungit ja kehyskunnat. Toisaalta seutukaupungeista joka kolmas piti arviointiajankohtaa liian aikaisena. Myös pienistä kunnista ja ruotsin- ja kaksikielisistä kunnista vajaa kolmannes kokee, että nyt on vielä liian aikaista arvioida ko. tilannetta.
 - Kaikissa yli 20 000 asukkaan kunnissa yli puolet arvioivat tilannettaan positiivisesti, positiivisimmin yli 100 000 asukkaan kaupungit.

Kys10: Miten hyvin kunnassanne pystytään mielestänne suunnittelemaan akuutin koronakriisin yli meneviä pidemmän aikavälin kehittämistoimia ja uusia ratkaisuja elinvoiman edistämiseen?

Arviot asteikolla 1= erittäin huonosti, 5=erittäin hyvin, 0=liian aikaista arvioida.

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N= 161.

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

Kys12: Tulisiko työllisyyspalvelujen toimivuutta mielestänne tehostaa avaamalla työ- ja elinkeinotoimiston työvoimapalvelujen asiakastietojärjestelmä (URA)?

Kys13. Jos URA-asiakastietojärjestelmä pitäisi mielestänne avata, niin millä aikajänteellä?

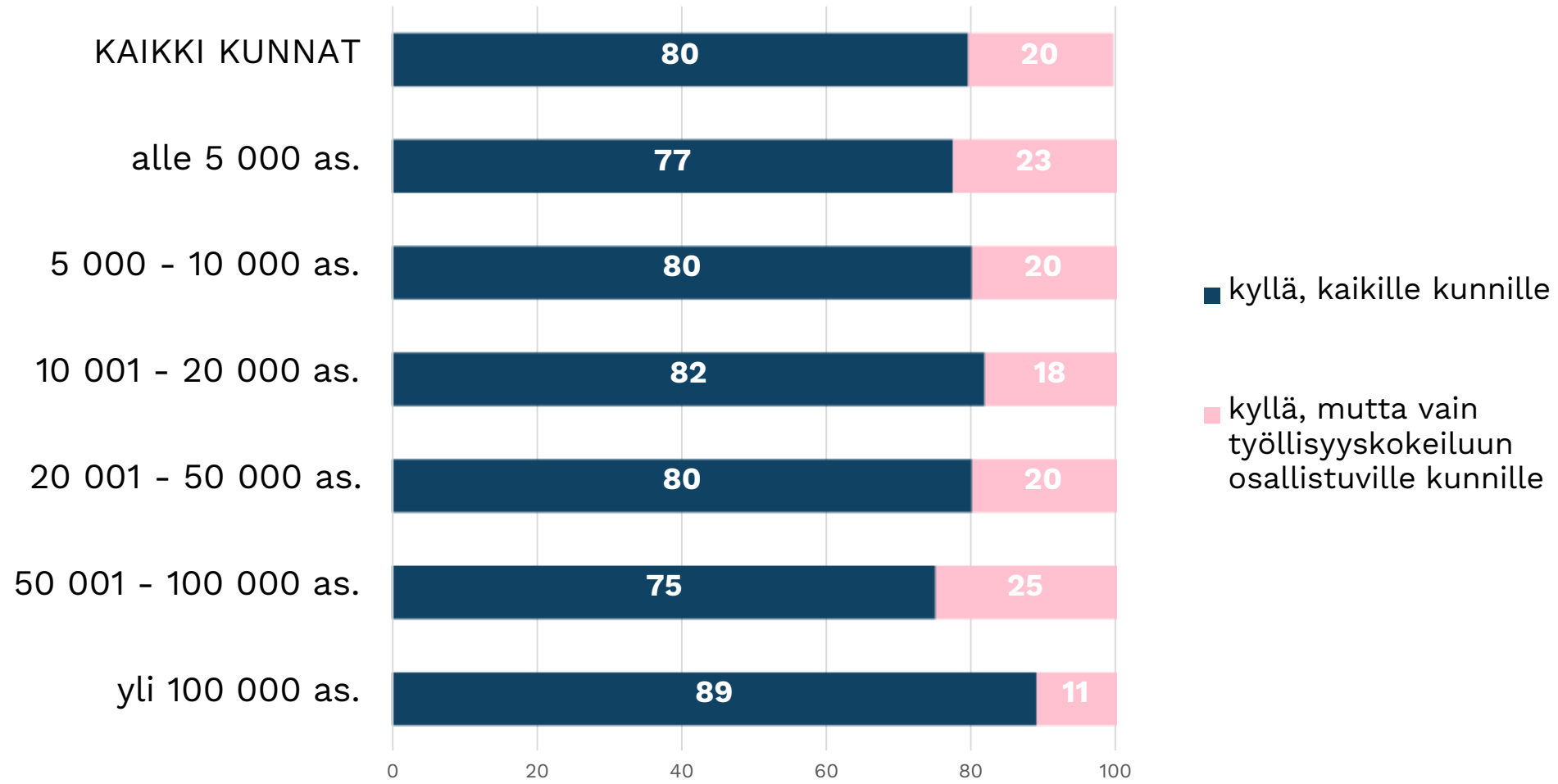

Kuntien näkemykset työllisyyspalvelujen tehostamisesta URA-asiakastietojärjestelmä avaamalla

- **Valtaosa, 80 prosenttia kunnista katsoo, että URA-asiakastietojärjestelmä tulisi avata kaikille kunnille, ei vain työllisyyskokeiluun osallistuville kunnille.**
 - Asiakastietojärjestelmän avaamista kaikille kunnille kannatetaan kaikenkokoisissa ja –tyyppisissä kunnissa.
 - Eniten asiakastietojärjestelmän kaikille kunnille avaamisen kannalla ollaan seutukaupungeissa (91%) sekä yli 100 000 asukkaan kaupungeissa (89%).
- **Puolet kunnista (51%) kannattaa asiakastietojärjestelmän avaamista välittömästi ja joka kolmas kunta koronasta irtautumisvaiheessa myöhemmin tänä vuonna.** Kunnista 15% jättäisi asiakastietojärjestelmän avaamisen koronakriisin jälkeiseen jälleenrakennusvaiheeseen eli aikaisintaan vuoteen 2021.
 - Asiakasjärjestelmän avaamista välittömästi kannatetaan selvästi eniten kehyskunnissa (83%) sekä 20 001 – 100 000 asukkaan kunnissa (75-80%).

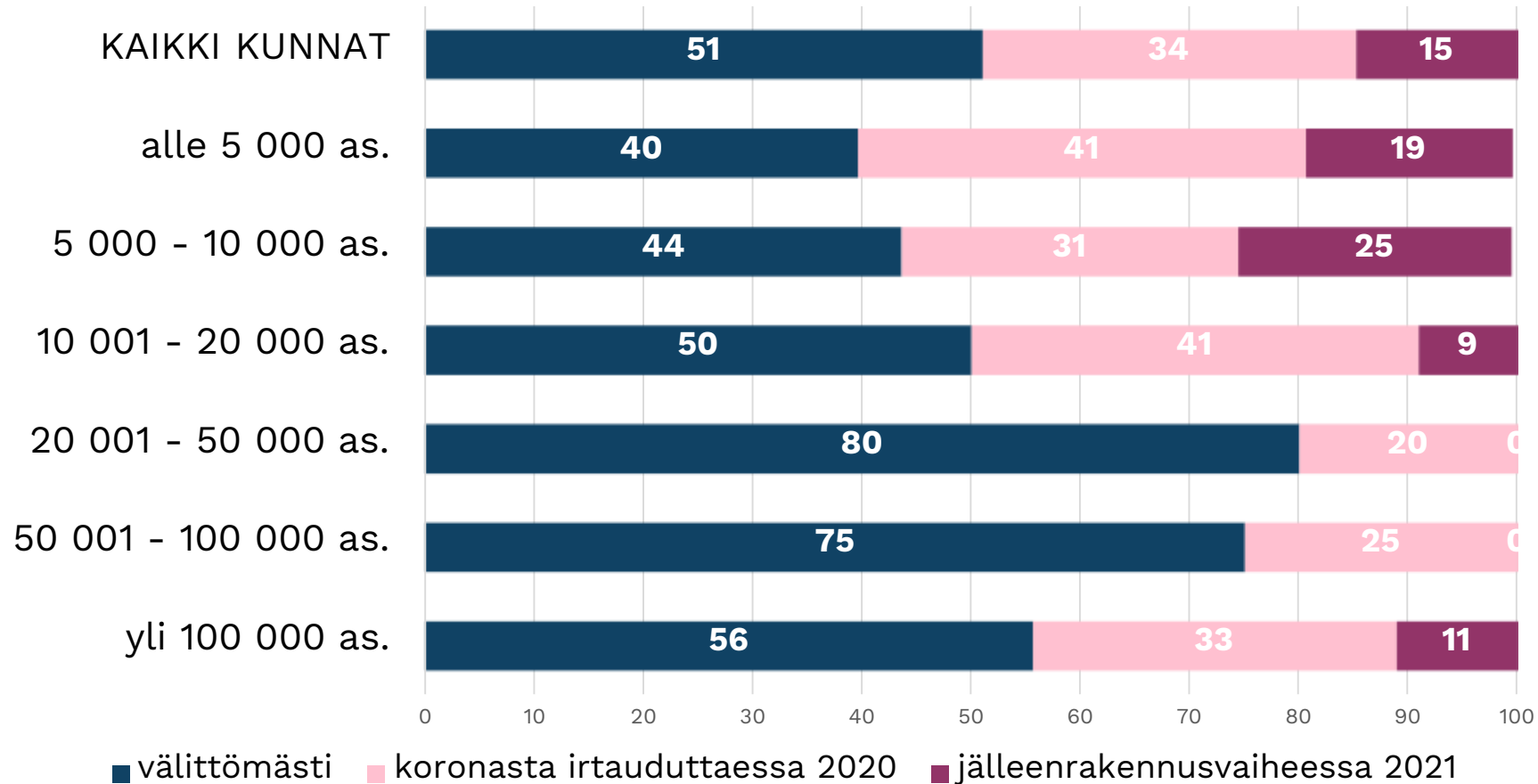
Kys12: Tulisiko työllisyyspalvelujen toimivuutta mielestänne tehostaa avaamalla työ- ja elinkeinotoimiston työvoimapalvelujen asiakastietojärjestelmä (URA)?

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N= 156.

Kys13: Millä aikajänteellä edellä mainittu asiakastietojärjestelmä pitäisi mielestänne avata?

Vastausten %-jakaumat kuntakokoluokittain tarkasteltuna, N= 155

Kysely koronakriisistä ja sen jälkihoidosta kunnissa, huhtikuu 2020:

**Kaikki tulokset ja materiaalit
saatavissa
Kuntaliitto.fi –sivuilta
[tästä linkistä.](#)**

